

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Kiíratási árak:
 Egyben negyedévre . . . 3 korona.
 Félévére 12 "
 Vidéken: negyedévre . . . 5 "
 Félévére 20 "

László József
 kiadó és laptulajdonos.

Szentmiklósi József
 felelős szerkesztő.

Egyes szám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Csapó-utca 9 sz. — Telefon : 275
 Kéziratok nem adnak vissza.

Ideiglenesen elvállaltam e lapok tartalmáért a felelősséget. Ez az ideiglenesség a mai nappal megszűnt s így a lap vezetése uj kezekbe jő.

Szentmiklósi József.

Önvédelem.

Debreczen, augusztus 29.

A magyar faj önvédelmét hirdeti az a kongresszus, a melynek megnyitója tegnapelőtt volt Csik-Tusnádön s a mely a székely nép megmentésének kérdésével foglalkozik.

Kánikula idején, köztudomás szerint, évtizedek óta a nemzetiségi kérdés rohanja meg a magyar közvéleményt. Az idén történt először, hogy az oláh, tót és szász agitátor urak szereplését háttérbe szorította egy országos probléma, a kivándorlás, a mely immár hónapok óta a közérdeklődés homlokterében áll.

A kivándorlás országos csapás, alig van vidéke hazánknak, a me-

lyet a veszedelmes járvány megkímélt volna. De nemzeti és politikai szempontból tagadhatatlanul legfigyelemreméltóbb a székelyek emigrációja, mert kiszámíthatatlan következtetéseket rejt a méhében. A székely nép keleti határainkat őrizte történelmi idők óta. Szerepét betöltötte önfeláldozással, vére hullásával, hűségesen.

Jött azután a modern fejlődés, a gazdasági élet átalakulása, a mely forradalomszerű rombolásokat, elváltozásokat követett el világszerte. Ez az átalakulás nálunk senkit sem próbáltatott meg oly súlyosan, mint éppen a székely népet.

Exponált helyzetükre, határőrző szerepükre való tekintettel a régi magyar politika rendkívüli és becses kiváltságokkal ruházta föl székely véreinket. E kiváltságokat az uj idők szelleme megszüntette. A serény, leleményes székely alkotó erő századok alatt magas színvonalon álló műipart teremtett, a melylyel a Kelet piacjai felé élénk kereskedelmet folytattak. Anyagi megélheté-

süknek ezeket a forrásait a rövidlátással enyhén jellemzett újabb magyar gazdasági politika elszikkasztotta.

Igy szakadt a romlás keleti határaink eleven védőbástyájára és hiába hangzottak föl panaszos jajszavak a bérczes haza felől, hiába volt minden figyelmeztetés a kormánynak, a magyar politika érzéketlen és süket maradt, feláldozta a székelyeket a „laissez faire, laissez aller“ szent és sérthetetlen dogmájának.

A magyar politika és a magyar közvélemény már csak akkor figyelt föl, mikor rémhírek szállongtak arról, hogy a székely tömegesen itt hagyja a hazáját.

Akkor kezdték sejteni, hogy rossz vége lehet még annak, ha keleti határunk védtelen marad. A székely kivándorlásnak meg volt az az egyetlen jó hatása, hogy a székely problémát közelebb vitte a magyar kormányférfiak és a közvélemény érdeklődéséhez.

A kormány néhány év óta tett

A „Szabadság“ tarczája.

Esküvő előtt.

Irta: Szecső Vilmos.

Csató Sándor elbucszott a menyasszonyától, kihajtatott a vasuti állomásra s felült a budapesti gyorsvonatra. A bucsu maga tovább tartott, mint ameddig Zács aljától Budapestre ér a gyorsvonat.

Oly nehezen váltak el egymástól erre a két napra, míg Csató Budapesten megsürgeti az uj butort és beszerez vagy ezer apróságot, a mi nélkül jóra való háztartás nem lehet el. És mily csapás: Margit e fontos utra nem kísérheti el a vőlegényét, mert a kelengye még mindig nem kész, jóllehet már csak egy hét választja el őket az esküvőtől.

Csató Sándor kinézet a kupé ablakán az őszi tájra, melyre könnyű, szürkés-kék pára borult, úgy, mint néha a sziv felett valami leheletszerűen könnyű szomorú sejtelen lebeg. A mennyasszonyára gondolt, kitől oly fájdalmas volt elszakadnia erre a rövid időre is és az esküvőre, a közel nászsa, mely megdobogtatta szivét és kellemes nyugtalanságba hozta véréit.

Lajosházán egy szőke kisasszony szállt a Csató kupéjába. Egy magas barna arcú, hatalmas esontu férfi segítette fel a lépcsőn, a czókmókját, a kalapskatulyáit gyöngéden és ügyetlenül elhelyezte a hálóba, aztán lehajolt az asszonyhoz, ki gyermeknek látszott mellette és szerelmesen, tiszteletteljesen kezét csókolt neki.

— Isten veled, Idus, vigyáz magadra, légy jó! Aztán nem szabad lustálkodni, legalább kétszer egy héten irj.

— Minden nap írok édes uracska.

— Viseld jól magadat.

— Jó lesznek.

A vonat megindult, de a szerelmes férfi azért megölelte megcsókolta még egyszer a feleségét, csak azután ugrott le a vonatról. Csoda, hogy a lábát nem törte.

Az asszony fehér kendőjével egy ideig még integetett urának az ablakból, azután megfordult és Csatóra pillantott, ki elmerülve nézte a tájat a tulsó ablakban.

Csak ketten voltak a kupében. Egyszerre csak megszólalt az zsszony.

— Enyje, Csató?! Maga? Hát nem ismer már?

Csató gondolkozott egy pillanatig.

— Kovács Ida?! Csakugyan!

Csató még pesti jogászkorában, a vidám, gondtalan kalandozásuk idejében ismerkedett meg Kovács Idával. Feltűnően szőke és enni valóan jókedvű teremtés volt. Amolyan felületes viszony fejlődött közöttük amilyen ezer számra szövődik naponként ebben a léha nagy városban. Két fiatal szemben találkozik az utcán, a nap süt, a jogásznak csinos bajszkája van s a leánynak szép selymes haja, egymásra mosolyognak, aztán megismerkednek valahol és esténként szerelmes ostobaságokat mondanak egymásnak, néha egy-két csókot is váltanak aztán elválnak anélkül, hogy egy könyvet is sirnának, hogy egy hullámot is hajtana a lelkük . . .

Ők is elváltak: Kovács Idába örülden beleszeretett egy vidéki szolgabíró, a ki feljött Pestre lumpholni és fejfájás helyett egy boldogító igen haza a járásába. A szolgabírónak e végzetes kirándulása óta nem is látták egymást Ida meg Csató.

Most, hogy összetalálkoztak a vasuton, kíváncsian és fürkésző szemmel nézték egymást.

— Mennyire megváltozott; Ida! Megtelt az arca, a sreme nézése is más. Azt hiszem, meg sem ismertem volna.

— Maga nem változott, Csató. A

is már apróbb intézkedéseket az ottani viszonyok megjavítására, de a tengeren elvész a segítségnek egy-két apró sajkája. A székely nép százados jólétét lerontotta egy-két évtized szerencsétlen mulasztása és indolenciája, leginkább pedig a Romániával viselt vámháboru, a melyet országos érdekből el nem kerülhetünk. Ez a vámháboru a székely nép gazdasági erejét ugyszólván teljesen felemésztette. A mulasztás itt abban állott, — hogy ugyanakkor, a mikor Romániával a gazdasági háborut elhatároztuk, a magyar politikusoknak nem volt gondjuk arra, hogy új irányokat jelöljenek a székelyek gazdasági tevékenységének.

Kelet felé elvágtuk piaczaikat, de ugyanakkor nem gondoskodtunk arról, hogy gazdasági és iparitermelésök értékesítésével a belföld, a mint ők nevezik: „Nagy Magyarország” felé gravitálhassanak. Ha végig tekintünk Magyarország vasuti hálózatának térképén, meggyőződhetünk róla, hogy a Székelyföldnek ugyszólván nincs is gazdaságilag számbavehető vasútja. A székely termelő a brassói szász kereskedő rabszolgája.

A Székelyföld ma valósággal el van rekesztve a magyar gazdasági élet lüktető folyamatától. A gyönyörű hegyvidék dus természeti kincsei kiaknázatlanul hevernek.

A páratlan fekvésű, gyógyító forrásokkal pazarul megáldott székely fürdők föl nem virágozhatnak, mert megközelíthetetlenek s ez az élelmezést is oly drágává teszi,

hogy ennyi pénzen talán a Rivierán is lehetne nyaralni. Ez az elmaradottság ólomsúlyként nehezedik az egész vidék gazdasági és társadalmi életére,

Mindezek a kérdések és egyebek is, a melyeket Bedő Albert, nemesak a székely társadalomnak, de országos gazdasági életünknek is kiemelhető alakja, mesteri tudással előkészített, a székely kongresszus tanácskozásai rendjén szönyegre fognak kerülni.

A viszonyok éles ismeretével megalakított szakosztályok, a nagy gonddal megszürt agyag, a nagy szerencsével kiválasztott előadók mind mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a nagyfontosságú kérdés homályát a világosság sugarai eloszlassák, hogy a kapkodás, ötlefesség a dilettantizmus, a pillanatnyi palliatív intézkedések rendszerét — a czéltudatosan, nagy koncepcziókkal és országos eszközökkel dolgozó, a kellő áldozatoktól vissza nem riadó nagyszabású mentő akció foglalja el.

A székely kongresszus az Unió kimozdása óta ugyszólván az első nagy alkalom, a mely a két ország-rész magyarságát egy nagy nemzeti czélban lelkesedéssel összeforrasztja.

Ez a nagy czél nagy kötelességeket ró az egész magyar nemzetre.

A czél az, hogy súlyosan meg-

próbáltatott, az élet és a viszonyok terhei alatt már-már roskadozó székely véreinket, keleti határunk vitéz őreit talpra állítsuk, hogy felépítsük számukra a piski-i hidat, mely elmaradottságukból a modern fejlődésbe elvezesse. Ha ez a hid föl nem épül s fölépülvén, ha meg nem tartjuk, úgy megismételhetjük a Bem apó híres szavaival: akkor Erdély elveszett.

POLITIKAI HIREK.

A nemzetiségi törvény módosítása. Pozsony-megyének fontos és érdekes kérvénye érkezett ma a képviselőházhoz. — Keserves panasszal tele az a kérvénye a felvidéki nemzetiségi izgatók aknamunkái miatt. Pozsonyvármegye törvényhatósága régóta hazafias aggodalommal látja, hogy az azelőtt hazafias felvidéki tót nép körében egyre nagyobb nyomot hagy az a métel, a melyet az agitátorok oly lelkiismeretlenül hintonak szét. A tót nemzetiségi sajtó faj-osztály és felekezeti gyűlölséget szít közöttük és a méregnek romboló hatása, a mint a törvényhatóság bizonyára meggyőződése alapján a kérvényben előadja — folyton nagyobb mértékben érezteti romboló hatását. Mindezeknél fogva a veszedelmes izgatások megakadályozására arra kéri a törvényhozást, hogy az izgatásnak erélyes rendszabályokkal vegye elejét és a nemzetiségi törvényt mielőbb módosítsa. A kérvény bizonyára élénk feltűnést fog kelteni az októberben összeülő képviselőházban, a hol valószínűleg alapos megvitatás alá fog kerülni.

férfiak nem változnak meg, ha megnősülnek. Ugy-e, megnősült már?

— Még nem...

— Még nem? De meg fog nemso-kára, ugy-e?

— Igen...

És itt egy vizsgálóbíró részletességével, a volt barátó feltékeny, aprólékos kíváncsiságával hallgatta ki Csatót, Hogyan ismerkedett meg menyasszonyával milyen a menyasszonya, a szeme, a haja, a foga milyen, szereti-e őt, várják-e nagyon az esküvőt? ... Es ki tudná még mind a sok kérdést felsorolni?

Aztán szemrehányólag mondta:

— Lássá, lássa... Magából is férj lesz. Csató mosolygott.

— Jóval később, mint a maga urából... Az ura még mindig olyan szerelmes, ugy-e?

— O, az uram! Az a legderékabb ember a világon. Édes, aranyos férfi! Minden gondolata az enyém és nincs egyéb öröme, minthogy nekem örömet okozon. Sohase tudom meghálálni a sok jót, amit velem tett és nem tudom annyira szeretni, amennyire megérdemli.

... Mikor megérkezett a fővárosba, az asszony mosolyogva fordult Csatóhoz:

— Meddig marad Pesten?

— Csak két napig.

— Csak? En itt maradok egy hé-ig. A fürdő miatt.

Elgondolkozva meredt maga elé és Csatónak szívébe markolt a hasonlatosság, melyet ez asszony és mátkájának arca között felfedezett, nem arcvonások hasonlatossága volt ez, inkább a kifejezés közössége: ugyanígy, ezzel a tekintettel, ezzel a félig nyílt ajakkal mereng maga elé a menyasszonya is...

— Remélem, Csató — szolt hirtelen fel pillantva az asszony — meg fog látogatni. Az Atlanti hotelbe szalok.

Csató megigérte, de arra gondolt, hogy nem fogja meglátogatni.

... Anyi dolga akadt, annyit járt üzletről üzletre. lótot futott egész nap hogy a vasuti találkozás ki is ment egészen a fejéből. És csak harmadnapra jutott eszébe a dolog, mikor kora délután a Kerepesi-uton megszólította egy asszonyi hang.

— Lagalább köszönjön, ha elmegy az ember mellett!

A szőke asszony volt.

— De most el nem engedem, mert különben haza utazik, anélkül, hogy betartaná az ígérteit.

Es Csató kénytelen-kelletlen elkísérte az asszonyt.

... Egymás mellett ültek és Csató bosszankodva érezte, hogy nem tud miről beszélni az asszonnyal. Ő maga egy leányra gondol, ki messze innét epedve várja az ő hazatértét. Zavarban volt és

izgatta ez a különös, tilos egyedüllét. Beszélni akart, hogy elűzze a némaságot melyben láthatatlan, gonosz koboldok incesedtek vele. De nem tudott miről beszélni s így az asszony férjét hozta szóba. S az asszony elfogadta ezt a témát és beszélt lassan, vontatottan, közbe közbe szünetelt tartva, mintha megfelelő szót keresne a gondolatainak. Hogy milyen szerelmes az a csontos, barna ember és milyen mód nélkül feltékeny! Nem szabad az ablakon kinézni és az utcán számon kéri tőle, hogy merre tekint és minden félórában megkérdezn, hogy mire gondol? Ő a nagy esacsi, nincs reá oka. Mert olyan nagyon szereti és megverné őt a jó Isten ha gondolatban is vétene az ellen.

— Szeretem — szolt és maga elé nézett, hosszú szünetet tartva.

Csató ránézett és a kifejezésre, mely az asszony nrezán honolt, valami érthetetlen szomorúság fogta el.

Egy másik arczjutott eszébe a menyasszony arca, melyen gyakran látta e téveteget, szórakozott merengő árnyalatot s ez árnyalat, e könnyű felbő mindig titokzatosnak tünt fel előtte és megmondhatatlanul: szorogó, aggodalmas érzést kel- tet benne. Most ugyane kifejezést itt látja az asszony arczán, ki mellette ül, de világosabban, élesebben, megfejthetően és azt gondolja:

Elhanyagolt kereseti forrás.

Debreczen, augusztus 29.

Köztudomású dolog, hogy a nyomorgó emberek sok ezre vándorol külföldre napi kenyerét megkeresni, mert nálunk, sajnos, az uralkodó gazdasági viszonyok mellett sok munkás megélhetése lehetetlen. A kivándorlás az utóbbi időben olyan arányokat kezd ölteni, hogy az állam minden kényszereszközét kénytelen harcra vinni az elkeseredettekkel szemben, de vajmi kevés eredménnyel.

A remény csalogatja és a nyomor kergeti őket egy új hazába. Ne ígérjünk tehát a koplalóknak sült galambokat, ne is osztogassunk köztük könyöradományokat, hanem tegyük lehetővé, hogy olesó garason kínál munkájukat értékesíthessék.

Ki ne ismerné Széchenyi István ama mondását: „Legyen csak elég szederfánk és a többi magától jön!” És ime jött is, mert rövid 60 év alatt annyira fellendült a selyemtenyésztés ügye, hogy 1901-ben a tenyésztők közel 44 millió koronát kaptak termelt selyemjük után. 1879-ben az egész országban alig akadt még 150 tenyésztő 2507 kiló gubó össztermeléssel és ma 900.000 termelő közel 1 és fél millió gubót termel.

A selyemtenyésztés ügyét immár biztos mederbe helyeztük, most tehát azon kell lennünk, hogy egy újabb ágát a keresetnek ujítsuk meg a munkások részére, mely biztos megélhetést nyújthat nekik. Ez az új kereseti forrás a vadon termő gyógynövények szedése, gyűjtése és feldolgozása volna. Figyeljünk meg a hegyes, erdős vidék lakóit, hogy miből élnek? Gabonatermelésből nem, mert hiszen a talaj nem alkalmas erre. A legnagyobb része favágó, a ki nyáron keres néhány garast, télen pedig ölbetett kezekkel lesi a tavaszi nap napsugarait, mely felolvasztva a jégkérgeket, s újból kenyérhez juttatja. Oda kellene tehát törekedni, hogy a népnek télen is legyen valami kereseti forrása. A gyógynövények gyűjtése erre felette alkalmas volna, mert megszakítás nélkül történhetnék.

— Azt mondja, hogy szereti azt az embert . . . és látom az arcán, hogy hazudik! Ez az asszony hazudik!

Es elfogja Csátót a férfi tompa dühe, a lenyüggött férfi erő, a tehetetlen szomorúság, dühe a csapongó, alhatatlan, szórakozott, felületes, a hazug asszonyi léleknek e megérzésében.

. . . S az asszony e pillanatban Csátó kezére tette puha és meleg kezét, s ez érintésre szemét lassan és bágyadtan lehunyta.

Aztán beszélni kezdett valami nevetséges semmiségről, hogy reggel egy kalapot vett és délben már nem tetszett, visszavitte . . . de ezt is, amit mondott, rövid lélegzettel, akadozva kissé, a szóköztésben és mondatkapcsolásban összefüggés nélkül mondta.

Aztán elhallgatott egyszerre és a fejé a Csátó vállára hanyatlott . . .

. . . Este Csátó a vasuton ült és ro bogott haza Zácsajára. Nem dagasztotta keblét diadalmas, vidám érzés, mint régen, könnyelmű jogászkorában valami édes kaland után — ellenben olyan aggodalmas, mélabu volt szívében, mint amelyet nagy katasztrófák megsejtésében érez az ember és végtelenül szomorú volt, szomorubb, mintha őt csalták volna meg.

Hol gyökeret, hol leveleket, majd meg vadgyümölcsöket, virágokat, bogyókat szedhetnének, tehát a mint látjuk, a munka állandósítva volna. Alig van ország, mely oly gazdag volna gyógynövényekben, mint a mi hazánk; körülbelül 200 fajta található a mi erdeinkben, még pedig igen nagy mennyiségben. Az államnak tehát kötelessége ezt a kereseti ágat védelmébe venni és támogatni úgy az éhezők, valamint saját érdekében.

Ki kell tanítani a népet a gyógynövények keresésére és meg kell vele érttetni, hogy ez olyan szabadon heverő kincs, melyből mindenki aránylag könnyű munka árán annyit merithet, a mennyit csak akar.

A munkát természetesen a földmivelésügyi miniszteriumnak kell helyes alapon magindítani, még pedig azzal, hogy szakemberekkel vándorelőadásokat tartat azon vidéken, a hol ezek a növények nagy mennyiségben teremnek.

Ne késlekedjünk az első határozott és komoly lépést e téren megtenni, mert a nyomorgónak minden perc egy örökkévalóság.

Sz. B.

Végh Gyula tb. főkapitány tanulmány utja.

Szegedi lap „a főkapitány kitanításáról.”

Saját tudósítónktól.

Debreczen, augusztus 29.

Debreczen város tb. főkapitánya, a bűnügyi osztály vezetője, Végh Gyula — mint e lapok olvasói előtt ismeretes is, jelenleg tanulmányuton van a nagyobb vidéki központokban. Eddig Aradot, Temesvárt és Szegedet látogatta meg.

A Tisza-menti metropolisbani vendégeskedésről írja az egyik szegedi lap a következőket:

A lapokból már értesült a szegedi közönség, hogy Végh Gyula Debreczen város helyettes főkapitánya pár napig Szegeden időzött, az itteni „rendészet” tanulmányozása tekintetéből. Ezen, a debreczeni rendőrségi színvonal fölemelését célzó tanulmányozásnak érdekes részleteit tudtuk meg, mindeddig azonban hallgattunk velök, mert nem akartuk, hogy a még itt időző h. főkapitány előtt dicsekvőnek látszassunk. Végh azonban ma délelőtt 10 órakor már elutazott, épen ezért most már megírhatjuk a tanulmányút lefolyását — dicsekvés látszata nélkül.

Tudósítónk jelentése Végh kitanítását a következőkben mondja el.

(A pragmatika.)

A debreczeni főkapitány először is Rainer József kapitánynál tisztelgett s felkérte őt a szegedi rendőrség jelesebb intézményeinek, — sikereinek ösmertetésére.

— Legelőször az önök szolgálati szabályzatát kérném — mondá Végh — erről már sok dicséző szót hallottam rendőri körökben.

Reiner (bosszusan, félre): Azt elhiszem, dicsérik, ami nincs, s aminek nem léte miatt szabadon garázdálkodhatik mindenki. (Főnt.) Kedves kolléga ur, a pragmatikát én már 10 éve készítettem, mikor mint nagyratörő, tetterős férfit főkapitánynya tettek. Nem azért csináltam meg, mert a szervezeti szabályzat ezt egyenesen hivatali kötelességemmé tette,

hanem azért, mert derékul akartam fölfogni kötelességemet. Azt gondoltam, hogy nekem is van valami hivatásom, valami magasabb lelkiismeret-föladatom s ennek hódoltam én, nem a szürke, zord parancsoknak.

— Mily szép és magasztos fölfogás!

— Csakhogy . . . kérem önt kollega ur, ne óhajtja papíron megismerni ezt a nagy művet. Tudja ön, hogy az élet nap-nap után új szempontokat vet föl s ezek szerint én minden év végén annyi törlést, javítást, beszurást tettem művemem, hogy igen fárasztó volna az olvasása. Mondjuk ki, hogy a pragmatika áldásai-
val gyakorlatban fogunk megösmernedni.

— Eljen a gyakorlat! — kiáltotta a debreczeni kapitány s a két kollega karöltve sietett tanulmányutra Rainer rendőri létesítményeinek megösmelésére.

A bejelentő hivatalban.

A főkapitány az ujon létesített bejelentő hivatalba vezette Vég Gyulát. Bende Antal, a hivatal főnöke üdvözlő beszédet mondott.

Rainer odament a V. betűhöz. Kivette a bejelentő lapot.

— Kolléga ur az éjjel érkezett Szegedre. S nézze, már itt van.

Átnyujtotta a lapot, melyen Végh nagy meglepetéssel olvasta Szegedre érkezésének bejelentését.

— Tegnapelőtt egy vadkerti segédjegyzőt fogtunk el a bejelentő hivatal alapján — mondta Rainer, — azt, aki azt hirtel, hogy Frey Vilmos jegyző agyonverte az apósát. Oh, ha ez a nagyszerű hivatal már régebben is meglett volna, a tolvajok, csalók, rablók, házfeltörők, gyilkosok kilenczven-kilencz századrésze nem kerülte volna ki kezem rettentő hatalmát. De erről később.

A debreczeni főkapitány nagyon megdicsérte Rainer buzgalmát, hogy az áldásos hivatal, mely még az egységes kézbesítést is megvalósította sikerült szerveznie.

A körzetek.

Végh főkapitány a Széchenyi-térre letekintve, a középpontból fekete vonalak látott köralakban szertefutni a szélrózsa minden iránya felé.

— Mi az?

Rainer szeme örömtől, büszkeségtől csillaglott.

— Gyerünk a toronyba.

Fölmentek a toronyba s a fekete vonalak, mint valami Marsbeli jegyek vészjóslón veszték el a távol messzeségben.

— Ezek az állategészségügyi körzetek, — mondá Rainer. — Korszakalkotó művem. Látja amott azt a márványozott közteret amott a Boszorkánysziget előtt? Az ott a sertéskonzumpiacz. Nevem második halhatatlanítója.

— Oh nagy kollégám, csak most kezdem becsülni önt. Engem csak ily nagy férfiú győzhetett le.

Rendőrtisztek egyenruhája.

A téren most négy-öt nyalka, tiszteletet gerjesztő egyenruhás férfi haladt át. A tömeg mindenütt tiszteletteljesen nyitott utat nekik, mint valami ősi, római lictoroknak.

— Kik azok? — Kérdé Végh.

— Azok a rendőrkapitányok. Eddig nem volt hivatali egyenruhájuk, a tömeg nem ismerte őket s akárhol megjelentek, mitse számítottak. Sőt megtörtént, hogy a rendőr se ösmerte őket s a kapitányoknak kellett vész, bűn, kavarodás esetén magukat a közrendőr előtt igazol-

niok. Most — amer-e mennek, rajtuk a hivatali hatalom, erő, most lettek igazán a törvény emberei.

— Utánozandó ujitása ez önnek, ő gondos rendőrfőkapitány! — szólt Végh. — Véges elme ilyet ki nem találhat.

A központi piac.

— De ez még semmi. Látja amottan a központi piacot? Azt is én csináltam.

— Nagyszerű! Lángész! Alkotó erő!

— Meghiszem azt. Gyerünk kör-sétára.

(A tiszta város.)

— Lássá, — szólt Reiner az utcán — azt hallom, hogy önöknél a falak mind be vannak firkálva. A háztulajdonosok emiatt tömérdek kárt szenvednek. Nálunk ez nem fordulhat elő. Nézzé a mi falainkat: a kötelelességszerű rendőri felügyelet jótékony hatása alatt ragyognak a tisztaságtól . . .

— Elragadó, nagyszerű, isteni!

— Aztán, itt nincsen ám az, hogy a prostitúció a nyílt utcán szemtelenkedjék. Történelmi könyvekben olvastam . . .

— Ön olvasni is szokott.

— Oh igen . . . hogy Délfranciaországban egyszer oly kor vala, hogy a prostitúció a rendőrközegnek elnézése és nyílt pártolása alatt oly szemtelenül felburjánzott, hogy még a tisztaságok sétatályaikra és rikitóan bearezátlanokodott. Aki áldóját az olyan főkapitánynak, kerülne csak a kezem közé! . . . De mára elég volt, gyerünk aludni. A rendőröknek sok, igen sok alvás kell. Legyen az én vendégem.

(A meggyilkoltak szellemei.)

(Éjjel a főkapitánynál. A szobában sötét van. Két ágy van: az egyikben Rainer, a másikban Végh alszik. Amaz nyugtalanul, ez édesen.)

Rainer: (nyöszörög): Engedjétek! Én abban ártatlan vagyok. Oh . . . Ne háborgassatok! (Fölrriad.) Puskát, pisztolyt, rendőrök ide!

Végh! (kiugrik az ágyból, odarohan.)
Mi az?

Rainer: (átfogja a nyakát. Sugva): Kilencz embert gyilkoltak meg, mióta főkapitány vagyok s egyik sinces megtorolva. Mind a gyilkosok itt élnek közöttünk . . . A meggyilkoltak szellemei minden éjjel feljárnak, szemrehányást tesznek, üldöznek — én nem tehetek róla . . . Hiszen én nyomoztam, de . . .

— Mit de?

— Akkor még nem volt bejelentő hivatal. (A szellemek eltűnnek.) Üldözöm eltűntek, — jó éjszakát. (Befordult a fal felé.) Aludjunk.

Végh visszafekszik ágyába, hallja, hogy kollegája már erősen hortyog.) Aludj, aludj nagy ember, úgy látom, ebben vagy te a legnagyobb! Tanulmányuton tanulságai — Isten veletek.

(Befordult a fal felé s nyugodtan elalszik. Lent a főkapitány házat vígan rajzolják tele a gonosz kezek.)

Debreczeni élet.

Tarka krónika.

(Nincs többé vénkisasszony.) Beállit tegnap a rendőrségre egy ur egy hölgygyel. A rendőrtiszt udvariasan köszön s közben megállapítja, hogy az ur vagy fia, vagy öccse a hölgynek.

— Mivel szolgálhatok?

— Hatósági igazolványt kérek a leányom személyazonosságáról — mondja az ur.

— Hogyan méltóztatik? — hebegett a tiszt. — Leánya?

— No igen. Volt már neki régebben is igazolványa, de az rosz. Itt van ni. Az van benne, hogy leányom 33 éves, haja fekete és foga nincs. Kérem átossággal, ez mind hazugság.

A rendőrtiszt megnézi a régi igazolványt.

— Hogy meri az ur ezt hazugságnak mondani? Hiszen én magam állítottam ki ezeltől hat évvel!

Az apa alább adta egy hanggal.

— Kérem átossággal: nem is úgy értetem én, hogy akkor volt hazugság, hanem hat év óta nagyobb változott a világ.

— Halljuk hát az új adatokat.

— Először is leánykám ma 27 éves.

— Vagyis hat évvel fiatalabb lett hat év alatt.

— Igenis, kérem átossággal . . . azaz hogy akkor irták be hat vagy tizenket évvel vénebbnek, azaz idősebbnek . . . azaz mit tudom én! Szóval most 27 éves, haja szőke s fogai épek. Kérem a bizonyítványt.

A rendőrtiszt hamarjában nem tudta, mit csináljon.

Vége kimondta a szentenciát:

— A bizonyítványt kiadom, ha igazolják:

1. a 27 évet, keresztlevéllel;

(— No azt majd ad a rabbi — mormolta az apa.)

2. a fogak épségét, fogorvosi bizonyítványval;

(— Elég lesz a kovácsunktól odahazulról? Nagyszerűen tud az fogat huzni!)

3. a haj szőkeségét pedig én fogom személyesen bizonyítani. János! Adjon egy pohár vizet!

Mire János bekocogott a vízzel, az ur és a hölgy — elléptek.

* * *

(Khón és a hadsereg.) A kávéház márványasztala körül összeült a rendes kalabriász-kompania.

Elsőnek Khón, a „nagykereskedő“ ült az asztalhoz és alig várta, hogy bemondhassa a kontrát.

De még hiányzott a harmadik, csak a második volt ott. Ez, hogy teljen az idő, váratlanul rátámadt a „nagykereskedőre.“

— Hallja maga Khón! Hát vak maga?

— Mért volnék én vak?

— Hát ha nem vak, akkor egy gyáva — kutya, a kivel többet nem ütök egy asztalnál!

— Rozenezveigt! — harsogott Khón kikelve magából és felkelve az asztaltól.

— Pszt! — csitította a partnere — ha nem vak és nem gyáva, menjen most haza és látni fogja, hogy a feleségének egy huszár udvarol.

— Egy huszár? — ordított vérbe forgó szemekkel Khón és haza rohant.

Tíz perc múlva ismét ott ült a kártyasztalnál és nyugodtan osztott.

— No mi az? — kérdezte Rozenezveigt.

— Mi történt?

— Tegye bolonddá az öreg apját — felelte Khón. Nem is huszár, csak egy infanteriszt.

UJDONSÁGOK.

Debreczenbe szökött szerelmesek.

Letartóztatott kéjutazók.

Egy hevesvérű, könnyelmű ifjuról szól az ének meg az éj birodalmának egy könnyüvérű csillagjáról, aki elcsábította az ifjut és a káprázatos jövő megrajzolásával bünre ragadta.

Mazurek Lajos, Skriba Antalné aradi hetesüzlet-tulajdonosnő nevelt fia az ifju, aki az olesó szerelem utjain barangolva belebottlott egy festett arezu hölgybe, aki aztán saját javára kamatoztatta a naiv ifju tapasztalatlanságát.

Egy szép napon Mazurek Lajos alkulsok segélyével behatolt a nevelő anyja és gazdája zárt lakásába s feltörve a szekrényt, kiemelt belőle 120 kor. készpénzt és 180 korona értékű ékszer. S mint aki jól végezte dolgát, repült vissza a párjához, a kinek örömpesve jelentette, hogy most már mi sinces utjában annak, hogy megszökjenek párosan, de gyorsan.

A könnyüvérű dámának, aki Kalunay Györgyné szül. Lőrincz Juliánna névre hallgat, elég volt megtudni a szerelmes ifju zavart beszédéből, hogy van pénz meg ékszer s azonnal hajlandó volt a szökésre.

Az ut Debreczenbe vitt, városunkat szemelték ki új otthonul, amelyben zavartalanul turbékolhatnak majd. A nyugalom azonban csak három napig tartott. A meglöpött nevelő-anya jelentést tett a rendőrségnél, megneszelte, hogy az ifju pár Debreczenbe kéjutazott, mire a rendőrség táviratilag kereste meg az itteni főkapitányságot a bünösök letartóztatása iránt.

A debreczeni rendőrségnek rövidesen sikerült kinyomozni a szökevényeket, amint a lopott pénzből, meg az ékszerek árából vígan kezdtek egy új életet. Tegnap már megérkezett a hivatalos irás az aradi rendőrséghez, melyben tudatják Debreczenből, hogy a fiatalokat letartóztatták s jelenleg a rendőrség kóterében szöhetik tovább megkezdett szerelmi regényük szálait.

A szerelmes párnak egy-két nap alatt újra módjában lesz visszakéjutazhatni, de most már nem párosan, hanem egy fegyveres őr indiszkrét fedezete mellett.

* **Árvaügyi ülés.** Az ev. ref. egyház árvaügyi bizottsága tegnap délután négy órakor ülést tartott *Dicsőfy* József elnöke alatt. Az ülésen több árva felvétele és sok más kisebb ügy nyit elintézt. A bizottsági ülés öt óra fele ért véget.

* **Papválasztás Debreczenben.** A mai nap dönti el, hogy néhai *Nemethy* Lajos örökébe ki költözik be a jelölt lelkészek közül. Azt hittük, hogy szépen, simán, a debreczeni ev. ref. egyház méltóságához méltóan fog lefolyni ez a választás, de a kor métélye, a korteskedés itt is felütötte

a fejét. Egyes jelöltek érdekében nagyban ütök a dobót a futkározó atyafiak. Leszólás, kapacitálás, no meg egyéb is folyik. Sehogyan sem tartjuk azt az ev. ref. egyház puritánságával összeegyeztethetőnek. Az ev. ref. egyház hiveinek nem azt kell nézni a válatandó lelkészen, hogy melyik politikai árnyalathoz tartozik. Súlyos felelősség hárul a választókra, ha mellékérdékekre tekintve mellőzik a legérdemesebbet. A választás elérkezett! Nyuljon keblébe ki-ki és önérdéket nem tekinte, szavazzon az egyház jól felfogott érdekében. Mi hisszük, hogy a debreczeni ev. ref. egyház értelmes, józangondolkodású hivei minden rábeszélés nélkül ki tudják választani a jelöltek legérdemesebbjét. A jelöltek különben a következők: dr. *Balthazar* Dezső szoboszlói, dr. *Bartók* Jenő nyiregyházi, *Csánky* Benjamin tiszafüredi, *Dioszeghy* Mihály gyantái, *Ilyés* Endre b.-ujvárosi, *Jánosi* Zoltán h.-sámsoni, *Marjay* Péter n.-létai, *Rácz* László szapári-falvi, *Szilágyi* Imre nyir-bogáti és *Tóth* József körös-ladányi lelkészek.

* **Az árvapénztárak megvizsgálása.** A belügyminiszter — tekintettel az árvapénztáraknál észlelt rendellenességekre, a mint jelentik, — több árvapénztár megvizsgálását rendelte el. A vizsgálatot a belügyminiszterium számvevőségének néhány főhivatalnokai fogja végezni.

* **Miniszeri segély a ref. könyvtárnak.** A ref. főiskola elismert nagy könyvtára újból gyarapodik. *Wlassics* Gyula vallás és közoktatásügyi miniszter ugyanis leiratot intézett a főiskolához, melyben értesíti, hogy a könyvtár céljaira ez évben 8500 koronát adományoz. Még a múlt évben lett értesítve a ref. egyház, hogy amennyiben a főiskolai könyvtár belép a muzeumok és könyvtárak országos felügyelőségének kötelékébe, államsegélyt nyer. Az anyakönyvtár be is lépett s így az államsegély is megadatott. A könyvtárnak így 10000 korona évi segélye van. Most már a ref. egyház dolga, hogy az óriási könyvtár elhelyezéséről méltóan gondoskodjék. Mert a mostani könyvtár már többször szűknek bizonyult. Pedig egy ilyen hatalmas könyvtár, mely valóságos ritkaságszámba megy s az országban a könyvtárak között előkelő helyet foglal el, megérdemli, hogy az új könyvtárhelyiségről a ref. egyház mielőbb gondoskodjék. A miniszeri leirat különben az ev. ref. egyház körében kellemes meglepetést és nagy örömet keltett.

* **A kegyesrendiek új otthona.** Mikor a régi négyosztályú piarista gimnáziumot a debreczeni római-kath. hitközség átvette, akkor mindjárt határozatba ment, hogy a főgimnáziummal kapcsolatban új, kényelmes rendházat is épített a hitközség a kegyesrendiek számára. Ez az új, modern épület, mely városunknak egyik legdiszesebb középülete, immár készen áll. Tegnap adta át *Stégmüller* Árpád építész a gimnázium bizottságának. Dr. *Wolafka* Nándor v. püspök ma beszenteli az új helyiségeket, mely után a kegyesrendi tanárok átköltöznek új otthonukba.

* **A belügyminiszter és a massage.** A m. kir. belügyminiszter a massage gyakorlása tárgyában a következő körrendeletet adta ki: A mazsagenak (kenési gyuras stb.) a legutóbbi időkben szokásba vett nagykiterjedésű alkalmazása mellett

s különösen annak folytán, hogy még a gyógykezelésszerű massage is orvosi képességgel nem bíró egyének igen gyakran orvosi rendelés, javallat és ellenőrzés nélkül korlátlanul üzik: sok esetben merültek fel az azt üzők részéről visszaélések s azok között olyanok is, melyek a masszáltnak egészségi károkat is okoztak. Ennélfogva szükségesnek tartottam a massage gyakorlásának megfelelő korlátozását s e célból az országos községi tanács meghallgatása után a következőket rendeltem: 1. beteget nem orvos-massálónak csakis orvosi utasítás, felügyelet és felelősség mellett szabad masszálni. 2. Beteg hasi szerveket, az ivarszerveket és a szemeket nem orvos-massálónak egyáltalában nem szabad masszálni. A jelen rendelet ellen vétők kihágást követnek el s a mennyiben cselekményük a büntető törvénykönyv rendelkezései szerint súlyosabb beszámítás alá nem esik, tizenöt napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

* **Marton Gaby.** A „Szabadság“ olvasói előtt kedves ismerősként cseng az a leánynev, melyet e sorok címéül irunk. Közönségünk ott szerette meg a vonal alatt, e lapok tárczarovatában, melynek hűséges munkatársa a poétalány. Itt dolgozott lapunk szerkesztőségében s innen, tőlünk ment a fővárosba a „Pesti Hirlaphoz“. A volt kollegánkról kedves apróságot olvasunk most egyik fővárosi lapban, mely a következőket írja „Az újságíró kisasszony-ról“:

A budapesti újságírók céhe egy bájos kis leánnyal szaporodott meg. *Debreczenből* jött föl, *Marton* Gabinak hívják és egyenest fölesapott újságírónak. Most egyik laptársunk redakciójában fabrikálja a híreket a többszörös rablógyilkosságokról és a nyári táncmulatságokról egyaránt. Pedig olyan korban van, a mikor még ő is bátran beillenék valami táncziskola házibábjába.

Már beszéljenek akármit az írók és újságírók feltékeny torzsalkodásairól, ez az új kolléga csupa szívélyes fogadtatásra talált a czéhben. Sőt olykor tulontul is.

Például tegnap este a városligeti szinkörbe iparkodott a társaságával munka után, amikor a bejárásnál egy újságíró állotta útját és roppantul barátságosan megszólította:

— Én X. Y. vagyok. Nemde, kollégák vagyunk? Nos, hogy érzi magát kedves kolléga?

Az újságíró-leány kissé megütközött ezen a gyors barátkozáson és szegyenkezve mondta:

— Boesánat, de a kolléga-elnevezést nem fogadhatom el!

— Hogyan? Hisz én is újságíró vagyok!

— Ön igen, de én . . . én érzem, hogy sohasem leszek ennyire — túlságosan újságíró.

* **Országos cipész kongresszus Debreczenben.** A debreczeni cipészek szeptember hó hatodikán délután két órákor szakosztályi ülést tartanak. Az ülés tárgyai az alantiek: 1. Választmány alakítása. 2. A cipésztermelő és raktári szakcsoport megalakítása. 3. A *Debreczenben* 1903. évben rendezendő „Országos cipész kongresszus előkészítése.

* **Napi biztosok.** A debreczeni tisztviselők önszegélyező egyesületében (Gróf Dégenfeldtér 2. szám az emeleten) Szeptember hónapban mindenkor d. u. 5—6 óráig, 2-án *Materny* Lajos, 3-án *Miskolczy* Jenő, 4-én *Medgyesy* Ferencz 9-én *Oláh* Imre, 15-én *Papp* Lajos, 22-én *Zimmerman* Gyula, 29-én *Balogh* Imre. Ez alkalmakkor mindennemű egyesületi ügyek elintézhetőek s tagsági jelentkezések elfogadhatnak.

* **Hitelesítő közgyűlés.** Tegnap délelőtt tizenegy órákor hitelesítő közgyűlés volt a városházán. Az ülésen *Komlóssy* Arthur főjegyző, polgármester helyettes elnökölt. A közgyűlés a tegnapielőtti rendkívüli közgyűlés jegyzőkönyvét hitelesítette.

* **Tűzoltók gyakorlata.** Derék tűzoltóink tegnap délelőtt gyakorlatot tartottak. A gyakorlat színhelye a ref. kistemplom volt. A környékbeli kereskedőket előre értesítették, nehogy a tűzoltóság kivonulása ijedséget okozzon. Teljes felszereléssel vágattak a tűz katonái a kistemplom felé. Nagy embertömeg gyűlt össze, kik abban a hitben voltak, hogy ég a kistemplom. A tűzoltók támadást intéztek a templom ellen, tolólétrákkal és a próba fényesen sikerült. A gyakorlatot *Publig* Ernő h. főparancsnok vezette.

* **Választmányi ülés.** A központi választmány tegnap ülésezett a városházán. Több fontos ügyet és két felebbeszét intéztek el. A választmány ülésén *Komlóssy* Arthur polgármester helyettes elnökölt.

* **Diszműárosok tiltakozása.** A magyar államvasutak egyes állomásain újabban a magyar ipar terjesztése érdekében különböző diszműtárgyak és játékszerekből álló bazárok lettek berendezve, hogy az utazóközönség kényelmesen bevásárolhassa a haza viendő ajándékokat. A bazár tárgyai szép kelendőségnek is örvendettek, a mi *Tsuk* Sándor és társa budapesti diszműkereskedőket arra indította, hogy saját existenciájuk érdekében tiltakozást terjeszsenek a miniszter elé, melyben a diszműtárgyaknak az állomásokon való árusítása eltörlését kéri. A miniszter a tiltakozást véleményezés végett a debreczeni kereskedelmi és iparkamarának tegnap küldött meg.

* **Új katolikus tanító.** A *Husz* Lajos polgáriiskolai tanító lemondásával üresedésbe jött fiu-elemi iskolai állást tegnap töltötte be a római-kath. iskolaszék. Bár a pályázati idő rövid volt, tizenötön pályáztak kitünőbb-kitünőbb bizonyítványokkal. Ezek közül a legtöbb szavazatot *Novák* Márton *szentgyörgyibrányi* állami iskolai tanító kapta, a ki mellett tizenegy éves hasznos működésén kívül irodalmi munkálkodásai is szólottak.

* **A közönség panasza.** A civilizáció előrehaladásával rég letűnt már a romantikus világ, a mikor az utczákon gyanutlanul sétáló járókelőket hol ebből, hol abból az ablakból öntötték nyakon egy-egy pohár vízzel — lévén még akkor divatban az a patriarchalis kedélyes szokás, hogy a mi a szobában nem kellett, azt kidobálták az ablakon által. A szabályrendeletek egyre-másra minden városban betiltották az ilyes cselekményeket, sőt a porruhák utczára kirázását is. Es ennek daczára reggelenként, a házitakarítások idején, a szép hangu szobacizikusok vidám danák kíséretében ontják az orrunk elé a szobának egy napon

át lerakodott porát. Nemesak mi magunk, hanem a közönség nagy része is észrevette ezt a felfordult állapotot és ma panaszló levelet kaptunk, melyben tiltakoznak a szobacziqusok ezen indiskrét művelete ellen. Megírják, hogy ők nem hajlandók továbbra a takarítások idején minden ablak előtt egy pseudo náthát kapni és továbbra is prüszkölni a kirázott por miatt, ők megelégednek azzal az adaggal is, a mely a városi hatóság nem — öntöztetése révén immáron márczius közepe óta 7-63 milliméter vastagságyira rakodott le a tüdejökre. Hát ilyen a közönség... Egyelőre a házi-asszonyok szíves figyelmét kéri ki a szobacziqusok eljárására és udvarias szívvvel apellálnak a portörlesnek illetően alkalmazása ellen. Lehet, hogy a porruhák-nak az udvarban leendő kirázása több időt fog felemészteni az eddiginél, de ők úgy vélekednek, hogy inkább a szobacziqusok fáradjanak, semmint ők továbbra is prüszköljenek.

Halálozás. Az anyakönyvi hivatalnál tegnap az alábbi haláletet bejelentés történt: Szendrey József ev. ref. 12 hónapos.

* **A pozsonyi kereskedelmi kongresszus.** A pozsonyi kereskedelmi kongresszusra a debreczeni kereskedelmi és iparkamara tegnap kapta meg a meghívót. A kamara képviselőjében Szabó Kálmán elnök és Szávay Gyula titkár vesznek részt a kongresszuson.

* **Jóváhagyott költségvetés.** A debreczeni kereskedelmi és iparkamara háztartás és költségvetését megállapítva felterjesztette a miniszterhez. A költségvetés tegnap érkezett vissza a miniszter jóváhagyásával.

* **Megszökött tolvajok.** A tasnádi esendőrség távirati értesítést küldött a debreczeni rendőrséghez, hogy ott két ember egy harmadik társuktól 660 koronát ellopott s a pénzzel együtt megszökött. A esendőrség valószínűnek tartja, hogy a két tolvaj Debreczenbe jött mulatni. A rendőrség megtette az intézkedést, hogy a pénztolvajokat, ha csakugyan itt tartózkodnának, kézrekerítse.

* **Angelottiné jótékonyága.** A „Bika”-beli orfeum jeles direktornéja nemesak kiváló művésznő, de jótékony lelkű ur-asszony is. Elősmérésre méltó jelét adta annak tegnapelőtt is, mikor egy — az utca porában nyomorgó koldusgyereket vett pártfogásába és talpig fölruházva, ajándékokkal ellátva kísérte haza a szülői házhoz.

TANÜGY.

Az ev. ref. iskolaszék ülése. A debreczeni ev. ref. egyház iskolaszéke szeptember hó 1-én, azaz hétfőn délután 4 órakor az egyház tanácstermében ülést tart, melyen folyó ügyek intézteknek el.

Beiratások a debreczeni róm. kath. főgymnasiunba. A kath. főgymnasiunban szeptember hó 1. 2. és 3. napján 9-12 óra között folytatódnak a fölvételek, míg a beiratások szeptember hó 29- és 30-ik napján fognak megtörténni. A javító, pótló és magánvizsgálatok szeptember hó 26- és 27-ik napján lesznek. A tanév teljes nyolcz osztálylyal október hó 1-én ünnepélyes „Veni Sancte”-vel nyitattik meg. — Váradi Károly, főgymnasiun igazgató.

Értesítés. A statuspuó izr. hitk. iskolaszéke felhívja a szüléket és gyámokat, hogy az ismétlő tanköteles leánytanulókat szeptember 4-ig haladéktalanul beirassák. Beiratási helyiség a kápolná-utezai hitközségi iroda.

SZÍNHÁZ és MŰVÉSZET.

— („Szinházi Ujság.”) A jövő szini idénynyel együtt színházi lap is indul. „Szinházi Ujság” lesz a czime, szerkesztője pedig a mi kedves kollegánk, Sipos Béla, a „Debreczeni Ujság” jeles segéd-szerkesztője, a kit a helyi zszurnalisztika legkiválóbbjai támogatnak nemes törekvésében. Az új lap naponta fog megjelenni és tartalmazza majd a rendes kritikán és napi szinlapon kívül az előadásra kerülő darab szövegét is. Képek, apró szellemeskedések és színházi pletykák fogják tarkítani a „Szinházi Ujság”-ot, mely minden bizonynyal gyorsan népszerűvé lesz azok előtt, a kik méltányolni tudják egy irodalmi izléssel és csinnal szerkesztett színházi lap intenczióit.

TÁVIRATOK.

Bécs vendégei.

Bécs, augusztus 29. (Sajái tudósítónktól.) Frigyes főherczeg f. hó 28-án Pozsonyból ideérkezett. Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter Molnáriból ideérkezett.

A román király utja.

Gastein, augusztus 29. Károly román király holnap Innsbruckon át elutazik Gasteinből.

Letartóztatott főhadnagy.

Budapest, augusztus 29. (Saját tudósítónktól.) Györík János volt huszár főhadnagyot zsarolás és életveszélyes fenyegetés miatt a katonai becsületbiróság lefokozta. Ebből kifolyólag zsaroló levelet irt egy tábornoknak, kinek följelentésére ma Szent-Lőrinczen elfogták.

Elsülyedt hajó,

Budapest, augusztus 29. (Saját tudósítónktól.) Az Adria tulajdonát képező Arpád gözös elsülyedt a marokkói partok mellett. Az utasok és személyzet megmenekült és a Gibraltár nevű hajón folytatták utjukat. A hajón voltak többek közt: Beóthy Zsolt, Kállay törvényszéki bíró, Jaczkó miniszteri titkár és Izsepy László a Ludovika tanára.

Pisztoly-párbaj.

Temesvár, augusztus 20. (Saját tudósítónktól.) Pistoly-párbaj volt báró Rajarics József tartalékos hadnagy és Szépe László esákovaiszolgabíró között. A golyó Rajarics báró mellébe hatolt életveszélyesen. A párbaj oka tettelegesen összeszólkkozás volt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Tolvaj földművesek.** Porkoláb Demeter, Kovács Miklós, Molnár Miklós, Fazekas László, Tar Miklós hajdu-nánási földművesek álltak tegnap lopással vádolva a királyi törvényszék előtt. A tárgyaláson Dr. Oláh Miklós elnökölt, míg a vádhatóságot Dr. Udvarhelyi Dezső királyi alügyész képviselte. A vádirat szerint Porkoláb Demeter egy 18 éves fiatal suhancz Nyakas András és Nyakas Sándor gazdaktól a bezárt lakást és istállót álkulesesal félnyitva, egy szűrt, ruhaneműeket és egy tajtékpipát vitt el. E tárgyakat aztán fentnevezett vádlottársainak eladta. A tegnapi tárgyaláson a vádlottak teljesen beösmerték a bűnselekményt. Dr. Udvarhelyi király alügyész a bizonyító eljárás befejeztével vádbeszédet mondván kérte a vádlottak elítélését. Az elnök aztán rövid idő múlva kihirdette a királyi törvényszék ítéletét, mely ítélet szerint Porkoláb Demeter bűnösnek mondatott ki két rendbeli lopás büntetése s ezért 8 havi börtönt és 3 évi hivatalvesztést és politikai jogai felfüggesztését, Kovács Miklós pedig, mint bűnsegéd 30 korona pénzbírságot kapott. A többi három vádlottat a királyi törvényszék az ellenük emelt orgazdaság vádjá alól felmentette. Az ítéletben ugy a királyi ügyész, mint a vádlottak Porkoláb kivételével megnyugodtak. Porkoláb Demeter a büntetés enyhítésért felebbezett.

§ **Élő halott.** Érdekes és nem mindennapi esettel foglalkozott tegnap a királyi törvényszék dr. Oláh Miklós törvényszéki bíró elnöklete alatt. A vádlott Kostyu János hosszupályii illetőségű. 36 éves gépész volt, kit a királyi ügyészség közokirathamisítás vétségével vádolt. Az eset különben a következő: Kostyu gépész volt Szent-György pusztán, Debreczen mellett. E minőségben két gépészsegédet tartott, Füleky Mihályt és Kardos Antalt. Kardos tagja volt a debreczeni kerületi betegsegélyző pénztárnak, de a másik segédjét Fülekyt nem jelentette be Kostyu a pénztárnak. — Füleky 1901. június 23-án tifuszba esett és főnökével együtt kiment a debreczeni közkórházba, hogy ott felvétesse magát. Mivel azonban nem volt tagja a betegsegélyző pénztárnak, Kardos neve alatt jelentkezett annak okmányival. Ott aztán kiállították a felvételi lapot Kardos nevére. A felvételnél az adatokat segédje helyett, ki már nagyon beteg volt, úgy, hogy lábán nem birt állani, Kostyu diktálta be a felvételt teljesítő kórházi tisztviselőnek. Füleky, az ál Kardos pár napig szenvedett a kórházban, aztán meghalt. A kórház gondnoksága erre táviratilag hívta fiuk temetésére a Kardos szüleit. Az öregek megérkezvén, a hallottban nem ismerték fel fiukat. A kórház gondnoksága erre Kostyuért küldött, aki megis jelent a kórházban Kardos segédjével együtt. Ekkor tűnt ki aztán Kostyu fufangos csalása. Tegnap állott Kostyu, vádolva a közokirathamisítás vétségével, a törvényszék előtt. A tanuk vallomása mind terhelő volt, úgy, hogy az egész tárgyalás folyamán a vád-

